

ข่าวแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

Criminal Case Division For Persons Holding Political Positions

โดยงานประชาสัมพันธ์ แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฉบับที่ ๑๗ วันอังคารที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๘

วันนี้ เวลา ๑๐ นาฬิกา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อ่านคำสั่งคดีหมายเลขดำที่ บคด๑/๒๕๖๘ กรณีศาลมีคำสั่งให้ไต่สวนว่า การบังคับโทษพ้นตำรวจโทหรือนายทักซิณ ชินวัตร จำเลย เป็นไปตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด ในคดีหมายเลขแดงที่ อม ๔/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ อม ๕/๒๕๕๑ และคดีหมายเลขแดงที่ อม ๑๐/๒๕๕๒ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือไม่ โดยให้โจทก์ จำเลย ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร อธิบดีกรมราชทัณฑ์ และนายแพทย์ใหญ่โรงพยาบาลตำรวจ ยื่นคำชี้แจงข้อเท็จจริง

โจทก์ จำเลย ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร อธิบดีกรมราชทัณฑ์ และนายแพทย์ใหญ่โรงพยาบาลตำรวจ ยื่นคำชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาลพร้อมเอกสารประกอบ

ศาลไต่สวนพยานรวม ๓๑ ปาก

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ศาลมีอำนาจไต่สวนการบังคับโทษของจำเลย หรือไม่ เห็นว่า การไต่สวนเพื่อตรวจสอบว่าได้มีการบังคับโทษให้เป็นไปตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดของศาลหรือไม่ มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรับรองไว้ในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๑ วรรคสอง แม้ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครและอธิบดีกรมราชทัณฑ์จะมีอำนาจตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๕ และกฎกระทรวงการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่การนำตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกฎหมายว่าด้วยการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำด้วย มิใช่ว่าเมื่อเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครหรือกรมราชทัณฑ์ใช้อำนาจตามกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้วจะไม่อยู่ภายใต้การตรวจสอบความถูกต้องชอบด้วยกฎหมายโดยศาล ดังนั้น หากความปรากฏแก่ศาลว่าอาจมีการบังคับโทษผู้ต้องขังในคดีนี้ไม่เป็นไปตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเป็นศาลที่มีคำพิพากษาและออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดย่อมมีอำนาจไต่สวนและตรวจสอบว่า การที่ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครส่งตัวจำเลยไปรักษาตัวนอกเรือนจำและอธิบดีกรมราชทัณฑ์อนุญาตให้จำเลยรักษาตัวอยู่นอกเรือนจำต่อเนื่องจนได้รับการปล่อยตัว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๕ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และเป็นการบังคับโทษให้เป็นไปตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดของศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๙ หรือไม่

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า การไต่สวนของศาลเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาเข้ากับคำสั่งของศาลที่ให้ยกคำร้องเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ และวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ หรือไม่ เห็นว่า ที่มาของประเด็นที่ศาลนี้ไต่สวนวินิจฉัย ตามที่นายชาญชัยยื่นคำร้องมาก่อนหน้านี้ทั้งสองฉบับก่อให้เกิดประเด็นแห่งคดีตามคำร้องฉบับแรกที่ยื่นเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ ว่า เจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ปฏิบัติหน้าที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และเกิดประเด็นแห่งคดีตามคำร้องฉบับที่สองที่ยื่นเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ว่า กรณีตามคำร้องที่ยื่นมีการทูลเกล้าการบังคับโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๖ หรือไม่ ส่วนที่มาแห่งประเด็นแห่งคดีของการไต่สวนครั้งนี้ กำหนดประเด็นการไต่สวนตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏต่อศาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากรณีอาจมีการบังคับโทษไม่เป็นไปตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดของศาล

ซึ่งยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นนี้มาก่อน ทั้งการไต่สวนของศาลก็ไม่ได้อาศัยเนื้อหาตามคำร้องของนายชาญชัย แต่อย่างใด การดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนของศาลในชั้นนี้จึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาคำสั่งศาลตามคำร้องทั้งสองฉบับ

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายว่า มีการบังคับโทษจำเลยเป็นไปตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดหรือไม่ ในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖ หลังจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครได้รับตัวจำเลยไว้ตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วได้นำตัวจำเลยไปคุมขังไว้ที่ห้องกักโรค แคน ๗ ซึ่งเป็นสถานพยาบาลของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร โดยมีแพทย์ประจำทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ตรวจร่างกายจำเลยขณะรับตัวและสรุปประวัติการรักษาโรคของจำเลยจากเวชระเบียนของโรงพยาบาลต่างประเทศ รวม ๑๐ โรค อาการโดยรวมทั้งหมดคงที่ มีเพียง ๓ โรค ที่แพทย์ประจำทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ เห็นว่าจำเลยควรได้รับการตรวจเพิ่มเติม ได้แก่ โรคกระดูกสันหลังทับเส้นประสาทและโรคหัวใจเนื่องจากทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ไม่มีแพทย์เฉพาะทาง และโรคไวรัสตับอักเสบบีเนื่องจากทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ไม่มีคลินิกโรคตับ จึงมีความเห็นว่าจำเป็นต้องส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำซึ่งมีศักยภาพสูงกว่าในวันและเวลาราชการ แต่อยู่ในภาวะที่ไม่ใช่กรณีฉุกเฉิน สอดคล้องกับความเห็นของศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากแพทยสภา แต่ข้อเท็จจริงได้ความจากพยาบาลเวรว่า ในคืนวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖ เวลา ๒๒ นาฬิกา จำเลยแจ้งว่ามีอาการอ่อนเพลีย หนาวอ่อนแรงเล็กน้อย นอนไม่หลับ บ่นแน่นหน้าอกและมีความดันโลหิตสูง วัดความดันโลหิตได้ ๑๗๘/๙๘ มิลลิเมตรปรอท หัวใจเต้น ๘๖ ครั้ง/นาที หายใจ ๒๔ ครั้ง/นาที ออกซิเจนปลายนิ้ว ๙๒ เปอร์เซ็นต์ อุณหภูมิร่างกาย ๓๖.๘ องศาเซลเซียส พยาบาลเวรทำบันทึกข้อความขอส่งตัวจำเลยไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พัดคดีเวรอนุญาตให้ส่งตัวจำเลยไปรักษาตัวนอกเรือนจำ หลังจากนั้นเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครส่งตัวจำเลยไปโรงพยาบาลตำรวจ โดยไม่ได้ส่งตัวจำเลยไปที่ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ซึ่งมีแพทย์เวรประจำอยู่ในคืนดังกล่าวและทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์อยู่ห่างจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครเพียง ๒๐๐ เมตร ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎกระทรวงดังกล่าวมีสาระสำคัญของการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำที่จะต้องปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้ กล่าวคือ เมื่อผู้ต้องขังป่วยต้องได้รับการตรวจจากแพทย์ในสถานพยาบาลของเรือนจำโดยเร็วตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ประกอบกฎกระทรวงดังกล่าวข้อ ๒ วรรคหนึ่ง หากแพทย์เห็นว่าผู้ต้องขังรักษาตัวในสถานพยาบาลของเรือนจำแล้วจะไม่ทุเลาดีขึ้น และแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลเสนอให้เจ้าพนักงานเรือนจำพาผู้ต้องขังไปรักษานอกเรือนจำจึงให้ส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำได้ การส่งตัวจำเลยไปรักษาตัวนอกเรือนจำไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๕ และกฎกระทรวงการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. ๒๕๖๓ นอกจากนี้ การส่งตัวจำเลยออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำแบบฉุกเฉินเนื่องจากจำเลยมีอาการแน่นหน้าอก แต่ข้อเท็จจริงได้ความจากเจ้าพนักงานเรือนจำชุดควบคุมว่า เมื่อส่งตัวจำเลยไปถึงโรงพยาบาลตำรวจได้พาจำเลยไปที่ห้องพักพิเศษ ชั้นที่ ๑๔ ของอาคารมหาภูมิพลราชานุสรณ์ ๘๘ พรรษา (มกร.) ซึ่งไม่ใช่ห้องฉุกเฉินหรือห้องอุบัติเหตุ ขัดกับระเบียบโรงพยาบาลตำรวจ ว่าด้วยการรับตัวผู้ป่วยคดีที่เป็นผู้ต้องหา ผู้ต้องกัก ผู้ต้องขังหรือนักโทษเข้ารับการรักษายาบาลเป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดแนวทางการตรวจรักษาในกรณีผู้ป่วยฉุกเฉินไว้ในข้อ ๕.๓ ว่า ในกรณีนอกเวลาราชการ แพทย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่ห้องฉุกเฉินและอุบัติเหตุจะเป็นผู้ให้การตรวจรักษา และกำหนดแนวทางการรับตัวผู้ป่วยคดีไว้ในห้องผู้ป่วยไว้ในข้อ ๖.๒ ว่า ให้รับตัวผู้ป่วยคดีไว้ในห้องผู้ป่วยที่โรงพยาบาลตำรวจจัดไว้สำหรับผู้ต้องหา ผู้ต้องกัก ผู้ต้องขังหรือนักโทษ เว้นแต่ นายแพทย์ใหญ่ (สบ ๘) จะพิจารณาอนุญาตเป็นอย่างอื่น ประกอบกับได้ความจากศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ประสิทธิ์และศาสตราจารย์นายแพทย์ไชยรัตน์ ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการรักษาจำเลยในคืนที่รับตัวสรุปได้ว่า เมื่อพยานทั้งสองตรวจสอบจากเวชระเบียนบันทึกความคืบหน้าการรักษา เอกสารหมาย ศ.๒ แผ่นที่ ๑๔ และที่ ๑๕ พบว่าในวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ ที่มีการส่งตัวจำเลยมาที่โรงพยาบาลตำรวจโดยอ้างว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ไม่มีการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และไม่มีการตามแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคหัวใจมาดูอาการในทันที เพิ่งจะมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคหัวใจเข้ามาตรวจจำเลยในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ หรือหลังจาก ๒๔ ชั่วโมงไปแล้ว และได้ความจากนายแพทย์วัฒน์ชัย มิ่งบรรเจิดสุข ผู้อำนวยการทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ในขณะนั้น

และนายแพทย์พงศ์ภัก ซึ่งเป็นแพทย์เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคหัวใจ สรุปลงได้ว่า ที่ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์มีเครื่องมือตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ มียาขยายหลอดเลือดและยาลดความดันโลหิตที่ใช้รักษาจำเลยตามเวชระเบียนของโรงพยาบาลตำรวจในวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ แสดงให้เห็นได้ว่า อาการของจำเลยในคืนเกิดเหตุอยู่ในสภาวะที่ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์สามารถรักษาได้ ไม่จำเป็นต้องส่งตัวจำเลยไปรักษานอกเรือนจำ เชื่อได้ว่า ในคืนวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยไม่ได้มีอาการแน่นหน้าอก แต่อ้างว่ามีอาการแน่นหน้าอกเพื่อให้เจ้าหน้าที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครใช้เหตุดังกล่าวเป็นข้ออ้างในการส่งตัวจำเลยไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลตำรวจ นอกจากนี้ยังได้ความจากนายแพทย์วัฒน์ชัยและนายแพทย์พงศ์ภักอีกว่า อาการของจำเลยตามที่ระบุในเวชระเบียนของโรงพยาบาลตำรวจนับแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไปนั้น ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์สามารถดูแลจำเลยได้ ซึ่งข้อเท็จจริงในส่วนนี้พันตำรวจเอกนายแพทย์ชนะก็เบิกความยืนยันว่า อาการของจำเลยตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยสามารถกลับไปรักษาตัวที่ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ได้ จึงเห็นได้ว่า อาการแน่นหน้าอกของจำเลยหากเกิดขึ้นจริงดังที่จำเลยอ้าง อาการของจำเลยก็ทุเลาดีขึ้นและจำเลยก็สามารถกลับไปรักษาตัวที่สถานพยาบาลของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครหรือทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป สำหรับการรักษาจำเลยที่โรงพยาบาลตำรวจตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ จนถึงวันที่จำเลยออกจากโรงพยาบาลตำรวจเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ นั้น แพทย์โรงพยาบาลตำรวจออกใบแสดงความเห็นแพทย์ให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครและผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครใช้ใบรับรองแพทย์ฉบับลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ และวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ เป็นหลักฐานประกอบบันทึกข้อความถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ขออนุญาตให้จำเลยพักรักษาตัวนอกเรือนจำต่อไปเกินกว่า ๓๐ วัน ๖๐ วัน และ ๑๒๐ วัน โดยอ้างเหตุต้องรักษาแผลผ่าตัด ต้องรับการผ่าตัดเร่งด่วน ต้องรักษาสมองขาดเลือดและผ่าตัดภาวะกระดูกคอเสื่อม ตามลำดับ ทั้งที่การผ่าตัดตามที่ระบุในใบแสดงความเห็นแพทย์เป็นการผ่าตัดนี้วล็อก ผ่าตัดเอ็นหัวไหล่ขวาซึ่งฉีกขาดเพราะจำเลยประสบอุบัติเหตุขณะพักอยู่ที่โรงพยาบาลตำรวจ และมีใช้สาเหตุการป่วยอันเป็นเหตุที่อ้างใช้ส่งตัวจำเลยมาที่โรงพยาบาลตำรวจ และการผ่าตัดภาวะกระดูกคอเสื่อมแพทย์เคยเสนอจำเลยให้ผ่าตัดภายหลังจากจำเลยอยู่โรงพยาบาลตำรวจ แต่จำเลยปฏิเสธการผ่าตัด ทั้งได้ความว่าในที่สุดก็ไม่มีการผ่าตัดกระดูกคอกดทับไขสันหลังและเส้นประสาทของจำเลยแต่อย่างใด จนกระทั่งจำเลยออกจากโรงพยาบาลตำรวจ

ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า การบังคับโทษจำคุกจำเลยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และตามพฤติการณ์ดังกล่าวมาข้างต้น บ่งชี้ให้เห็นว่า จำเลยทราบข้อเท็จจริงหรือรับรู้เหตุการณ์ได้ว่าตนไม่ได้ป่วยวิกฤติฉุกเฉิน แต่จำเลยมีเพียงโรคประจำตัวซึ่งเป็นโรคเรื้อรังที่รักษาตัวแบบผู้ป่วยนอกได้ โดยไม่จำเป็นต้องนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลตำรวจ เพราะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและสภาวะร่างกายของจำเลยเอง นอกจากนั้นยังได้ความว่าจำเลยเข้ามามีส่วนตัดสินใจในกระบวนการรักษาของแพทย์ โดยปฏิเสธการผ่าตัดรักษาโรคหัวใจและโรคกระดูกคอกดทับไขสันหลังและเส้นประสาท แต่ให้แพทย์รักษาโดยการรับประทานยาตามอาการ และเลือกรับการผ่าตัดนี้วล็อกและเอ็นหัวไหล่ขวาซึ่งไม่ใช่เรื่องเร่งด่วนและเป็นผลทำให้การรักษาตัวจำเลยในโรงพยาบาลตำรวจขยายระยะเวลาออกไป จำเลยจึงได้รับประโยชน์จากการพักอยู่ที่โรงพยาบาลตำรวจโดยไม่ต้องกลับไปถูกคุมขังที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครจนได้รับการปล่อยตัว และไม่อาจอ้างว่าเป็นการดำเนินการของแพทย์และเจ้าหน้าที่มิได้เกิดจากการกระทำของจำเลยเพื่อถือเอาประโยชน์จากระยะเวลาที่พักอยู่ที่โรงพยาบาลตำรวจมาหักวันคุมขังโทษตามคำพิพากษา

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ มีพระบรมราชโองการพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณลดโทษให้จำเลยเหลือโทษจำคุกต่อไป อีก ๑ ปี ตามกำหนดโทษตามคำพิพากษา ดังนี้ ย่อมมีผลทำให้จำเลยได้รับการลดโทษและต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาต่อไปอีก ๑ ปี นับแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ แต่หาผลทำให้การบังคับโทษจำคุกจำเลยสิ้นสุดลงไม่ เมื่อการบังคับโทษจำเลยเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น กระบวนการบังคับโทษรวมทั้งการพักการลงโทษจำเลยจึงไม่มีผลตามกฎหมาย และไม่อาจนำเอาระยะเวลาที่พักอยู่ที่โรงพยาบาลตำรวจมาหักเป็นวันคุมขังได้ จำเลยจึงต้องรับโทษจำคุกอีก ๑ ปี ตามพระบรมราชโองการ